

Folkhälsans familjecaféförfrågan 2019-2020

“Både jag och barnen trivs bra där”

Publicerad augusti 2021

1. Inledning

Folkhälsans förbund har som uppdrag att främja hälsa, livskvalitet och gemenskap i den egna närmiljön. Tillsammans vill vi skapa arenor där människor kan mötas, engagera sig och finnas till för varandra. Familjecaféerna fyller en väldigt viktig funktion i det här hälsofrämjande arbetet och för många har familjecaféet varit inkörsporren till fortsatt engagemang inom Folkhälsan.

Folkhälsan har upprätthållit familjecaféer runt om i Svenskfinland sedan 1970-talet. Familjecaféerna är tröskellösa mötesplatser för vuxna och barn där de kan träffas för att umgås med andra i liknande livssituation, dela erfarenheter och stöda varandra. Syftet med verksamheten är att verka för kamratstöd och gemenskap.

De allra flesta av Folkhälsans familjecaféer upprätthålls av en lokalförening och leds av en eller flera ledare som gör det som ett frivilliguppdrag. Många av familjecaféledarna är småbarnsföräldrar som har ett eget intresse av verksamheten. Vi har också en del familjecaféer som riktar sig till en specifik målgrupp, så som enföräldrafamiljer, väntande familjer eller mångkulturella familjer. De leds vanligen av Folkhälsans egen personal. Gemensamt för alla våra familjecaféer är att deltagarna är med och formar verksamheten utgående från deras behov och intressen.

Antalet familjecaféer varierar längs med året. Nya uppstår där det finns ett behov och där det finns ivriga ledare medan andra läggs ner. Under 2019 fanns det 34 familjecaféer i Folkhälsans regi. Folkhälsans förbund sköter koordineringen och följer upp verksamheten samt finns till för ledarna som stöd i deras uppdrag. För att kontinuerligt kunna utveckla familjecaféverksamheten, samlar vi regelbundet in både deltagares och ledares synpunkter och erfarenheter av verksamheten. I december 2019 skickade vi ut en förfrågan till alla aktiva familjecaféer för att samla in deltagarnas och ledarnas upplevelser av verksamheten. I denna rapport berättar vi om resultaten. Genom de här förfrågningarna görs målgruppens röst hörd och svaren ger värdefull vägkost för att vidareutveckla verksamheten. Vi vill rikta ett stort tack till alla som besvarat förfrågan. Tillsammans skapar vi familjecaféer där alla trivs och mår bra!

”Sällskapet fick mig att komma på nytt. Barnen trivs bra.”

2. Genomförandet av Folkhälsans familjecaféförfrågan 2019-2020

Under perioden december 2019 och januari 2020 lät vi genomföra en familjecaféförfrågan som riktade sig dels till deltagare och dels till familjecaféledare vid Folkhälsans familjecaféer i hela Svenskfinland. Förfrågan genomfördes med hjälp av en webbenkät och bestod av en skild enkät för deltagare (med 29 frågor) och en som riktade sig till ledarna (med 28 frågor). Länken till enkäten skickades ut via mejl och de olika familjecaféernas egna Facebookgrupper. Syftet var att utreda hur deltagarna upplever familjecafévistelsen samt att belysa verksamhetens betydelse för målgruppen. Syftet var också att ta reda på hur familjecaféledarna upplever sitt uppdrag och vilken sorts stöd de har behov av från organisationen. Den senaste förfrågan utfördes år 2014, och delvis användes samma frågor i denna förfrågan för att kunna jämföra svaren.

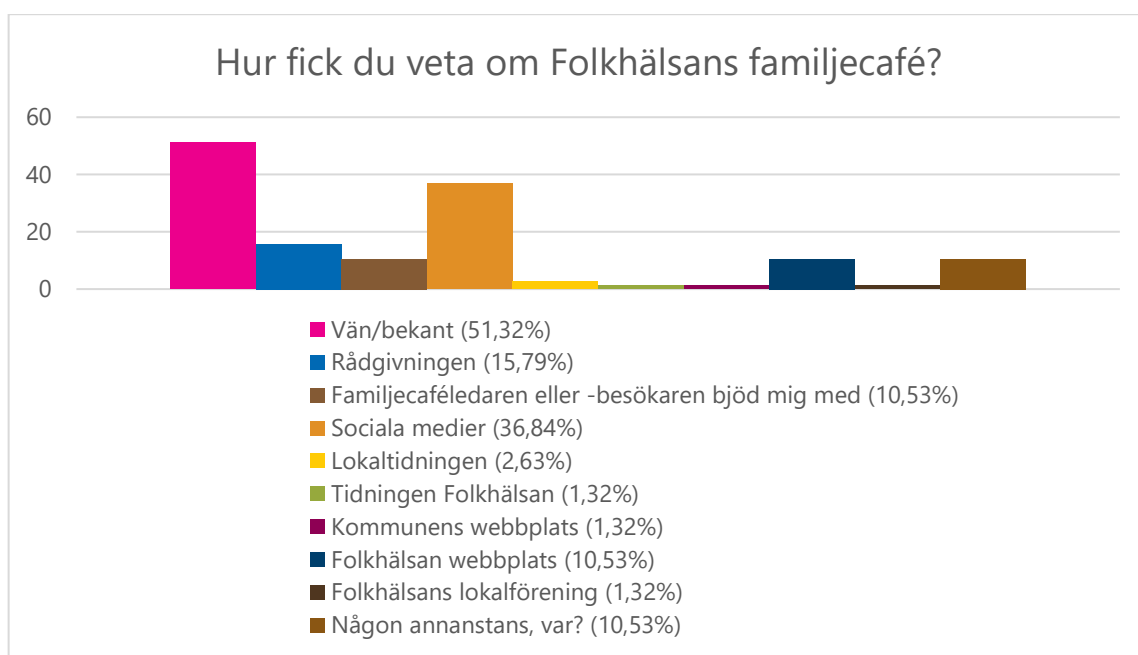
3. Resultat

3.1 Deltagarna

Enkäten besvarades av sammanlagt 77 deltagare. Största delen av svaren kom från Nyland (42%), medan resten av svaren fördelades jämnt mellan de andra regionerna (cirka 20% per region). De allra flesta deltagare (51%) fick veta om Folkhälsans familjecaféer via vänner eller bekanta, även sociala medier var en viktig informationskanal (37%) tillsammans med rådgivning (16%) och Folkhälsans webbplats (11%). Bara en av dem som svarade på enkäten hade fått nys om familjecaféet via lokalföreningen.

”Glädjen hos barnen. Samtalen med andra föräldrar. Variationen i vardagen.”

REGELBUNDNA BESÖK – Enligt enkätens resultat verkar deltagarna besöka Folkhälsans familjecaféer regelbundet. Sammanlagt 66% av svaranden uppger att de besöker ett familjecafé veckovis eller 2-3 gånger i månaden. Resten av deltagarna svarade att de besöker caféerna mer sällan.

GULDKANT I VARDAGEN – Det finns fler orsaker för att familjer närmar sig Folkhälsans familjecaféer, men en klar gemensam nämnare är möjligheten att få träffa andra. För en stor del av deltagarna (78%) av svaranden är det viktigt att träffa andra familjer i samma livssituation eller att få sällskap (59%), för 63% är det viktigt att barnen få träffa andra barn och för 66% är även kamratstödet en av orsakerna för att vara med på ett familjecafé.

”Supertrevliga deltagare, barnbarnen trivdes, trivsamtämning och intressanta diskussioner.”

Överlag ger deltagarna höga vitsord till verksamheten och påståendet ”Jag har haft nytta av att delta i familjecaféverksamheten” betygsätts med medeltal 4,3 av 5 och medeltalet 4,2 av 5 ges till påståendet ” Besöken till familjecaféet har inverkat positivt på mitt humör”. Av fritextsvaren till tilläggsfrågan lyfter vi till exempel följande påståenden:

Trevlig gemenskap, intressanta teman och trevliga fria diskussioner. Man känner sig välkommen.

Supertrevliga deltagare, barnbarnen trivdes, trivsamt stämning och intressanta diskussioner.

Det var trevligt att höra andras erfarenheter och träffa nya människor.

Den familjära stämningen, att alla kan umgås otvunget med varandra.

Glädjen hos barnen. Samtalen med andra föräldrar. Variationen i vardagen.

Tycker det är viktigt att mitt barn får träffa barn i samma ålder och utveckla sina sociala färdigheter.

TRIVSELSFAKTORN – I rapporten ställs olika frågor om trivseln på familjecaféet där deltagarna ombes värdesätta olika aspekter av verksamheten enligt en skala 1-5, där 5 är det högsta vitsordet. Vitsorden är genomgående positiva och för det mesta över 4. Påståendet ”Jag trivs på familjecafé” får medelvärdet 4,3 och ”Jag känner mig välkommen” har 4,5, vilket berättar om en positiv atmosfär på caféerna. Påståenden ”Jag upplever att jag får sällskap”, ”Mitt barn har något att göra på caféet” och ”jag är nöjd med programmet” har medelvitsord 4,2. Något lägre är vitsordet för ”Jag har möjlighet att påverka programmet” med medeltal 3,7.

”Det var trevligt och roligt och vi bemöttes av glada och vänliga personal och andra personer. Vi kände oss verkligen välkomna!”

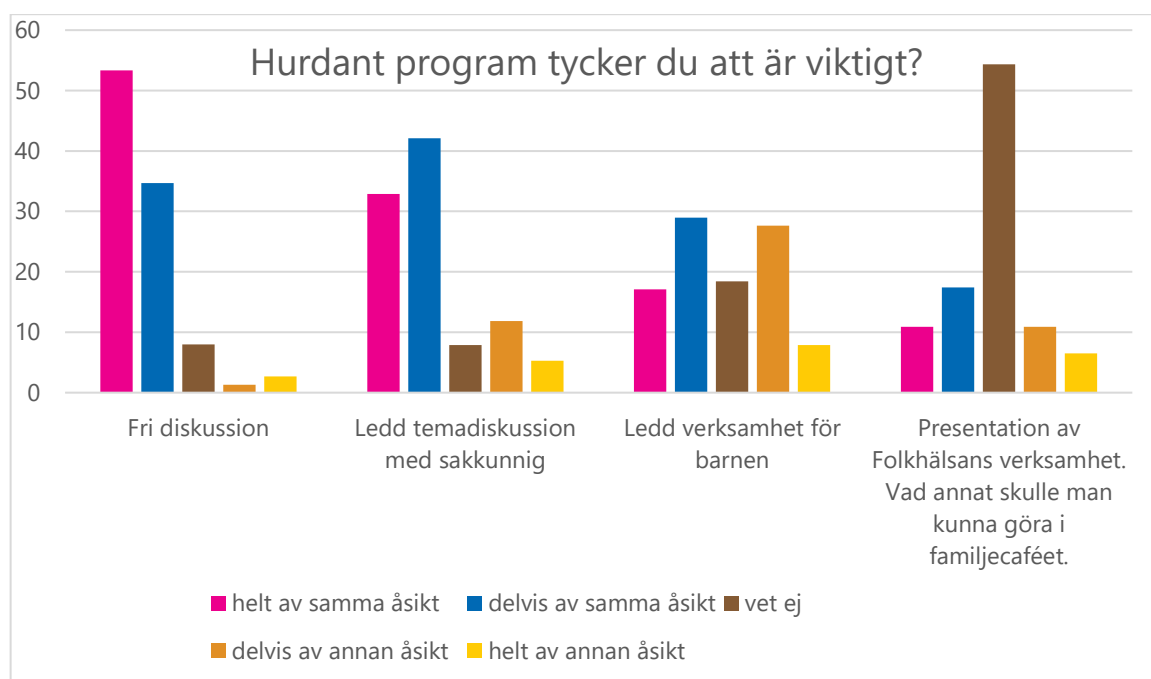
INNEHÅLLET – Innehållet verkar också vara en viktig del av familjecaféverksamheten. 66% av deltagarna uppger att de besöker familjecaféerna ”för att göra något trevligt” och 33% är intresserade av att ta del av ”föreläsningar och expertbesök”.

Överlag är besökarna mycket nöjda med verksamheten och 96% uppger att familjecaféet uppfyllde förväntningarna.

Samvaro och fri diskussion är programpunkten som mest uppskattas av deltagarna (medelvitsord 4,3), vilket knappast överraskar med tanke på hur högt sällskapsfaktorn prioriteras av deltagarna. Även temadiskussioner med sakkunniga anses vara en givande programpunkt och Folkhälsans sakkunniga är ofta inbjudna som gäster. Bland förslagen för familjecaféernas program, noterar vi att en deltagare önskar veta mera om Folkhälsans olika verksamhetsformer.

”Intressanta teman och umgänge med personer i samma situation som jag själv”

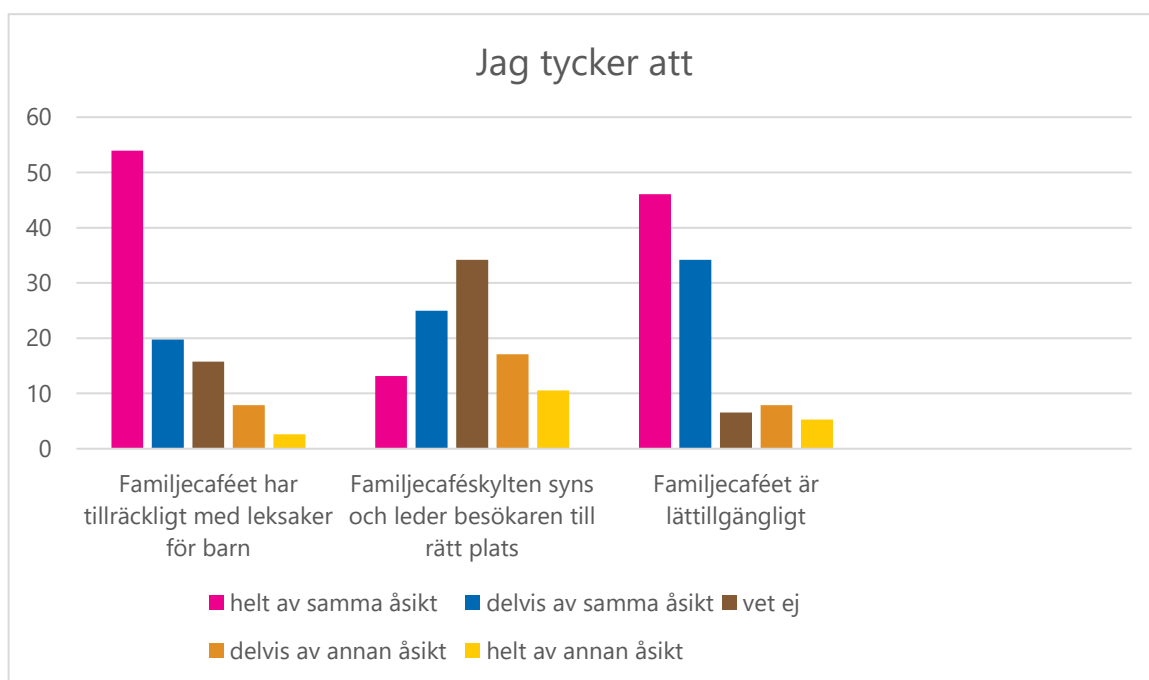
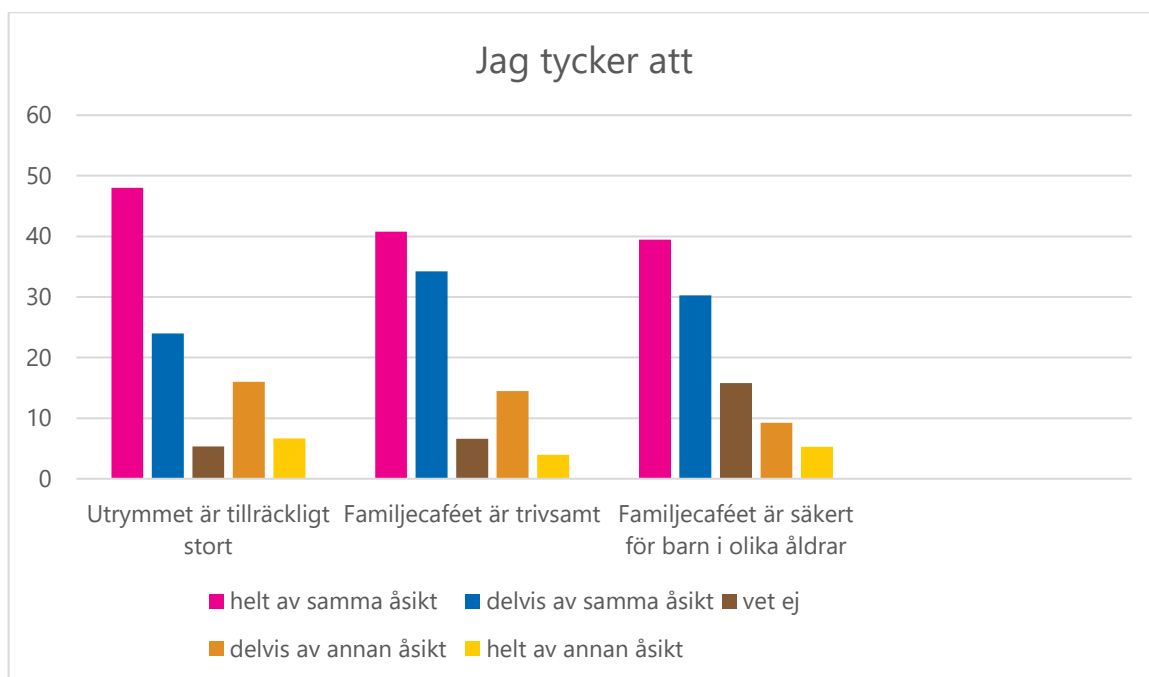

DET PRAKTISKA ARRANGEMANGET – De som besöker caféerna är nöjda med öppethållningstiderna (82%), men några svaranden lyfte fram att det är bra att ha caféer med olika öppethållningstider (t.ex. förmiddag och eftermiddag) för att bäst kunna anpassa besöken till barnens sov- och måltidsrutiner. Även utrymmen verkar vara ändamålsenliga och trygga för majoriteten av besökarna (78%).

Besökarna är mycket nöjda med serveringens kvalitetsnivå (92% anser sig vara nöjd med det) och tycker att priset för besöket (ifall en avgift uppbärs) är rimligt (97%).

”Både jag och barnen trivs bra där.”

BARNENS PERSPEKTIV – Barnens behov är i fokus i familjecaféverksamheten och enkätens svar bekräftar den här visionen. 88% av deltagarna tycker att programmet tar tillräckligt i beaktande barnen och enligt 93% finns det leksaker och böcker som passar barn i olika åldrar.

MEDLEMSKAP – I enkätsvaren kommer fram att alla deltagare inte är helt medvetna om kopplingen mellan familjecaféet och möjlighet av att bli medlem i en lokalförening och bara 34% av deltagarna är redan medlem i en förening.

3.2 Familjecaféledarna

Ledarnas enkät besvarades sammanlagt av 26 familjecaféledare. Svaren fördelade sig ganska jämnt mellan regionerna med 9 svar från Nyland och Åboland, 7 från Österbotten och 1 från Åland (där det finns bara ett familjecafé). Av alla svaranden var det bara 2 som just hade börjat som familjecaféledare, medan de flesta hann redan vara aktiva ett tag (36% i några månader, 27% över ett år och 27% flera år).

ATT AXLA ANSVARET – En tydlig tendens som enkäten lyfter fram är att i de flesta familjecaféerna finns rutiner för någon form av delat ansvar. 73% av ledarna uppger att de delar ansvaret för familjecaféet med någon annan (50% med en annan ledare och 50% enligt ett roterande system). 89% av ledare som delar ansvaret i någon form är nöjda med den lösningen.

ATT STÖDA LEDARNA – Bara 12% av alla familjecaféledare som besvarade enkäten uppger att de inte fått stöd under sitt uppdrag, vilket är positivt att konstatera. Resten av svaranden har fått stöd framför allt av sin lokala familjecafékoordinator (58%) eller av en lokalförening (38%). Med stöd menar svaranden framför allt hjälp med marknadsföring (50% av svaranden) och med att planera programmet (45%), men även med införskaffning av material (41%) och rapportering av verksamheten (41%). 85% av svaranden som fått stöd, är nöjda med det.

Handboken för familjecaféledare verkar vara ett tämligen obekant redskap för många ledare och 64% uppger att de inte är medvetna om att handboken finns tillgänglig.

4. Utvecklingsförslag

Resultatet visar att deltagarna är nöjda, trivs och känner sig välkomna på familjecaféet. Deltagarna uppskattar att få träffa andra i samma livssituation och umgås över en kopp kaffe. Familjecaféträffarna verkar svara väl mot de uppställda målen för verksamheten och

har en positiv inverkan på deltagarnas humör och känslan av gemenskap. Det här är värdefull information och vi ser det som en bekräftelse på att verksamheten är ändamålsenligt upplagd och att den svarar på målgruppens behov. Även ledarna är nöjda med det stöd de får i sitt uppdrag. Familjecaféhandboken, som är tilltänkt som ledarens redskap i att organisera verksamheten, har däremot inte kommit till alla ledares kännedom. Det här kan bero på att värvningen av nya ledare till familjecaféet sker bland redan aktiva deltagare och att introduktionen därför inte prioriterats. Det här är en bra påminnelse om betydelsen av att den regionala familjecafékoordinatören håller regelbunden kontakt med familjecaféledarna och sammankallar till gemensamma informations- och inspirationstillfällen.

FRI SAMVARO VARVAS MED TEMABESÖK – Resultatet bekräftade att deltagarna framför allt uppskattar möjligheten till fri samvaro och att umgås med och utbyta erfarenheter med de andra deltagarna. Men också inbjudna sakkunniga som håller temadiskussioner sågs som givande. Under de senaste åren har vi aktivt jobbat för att kunna erbjuda temabesök av Folkhälsans egna sakkunniga. Resultatet visar att vi skall fortsätta med detta men samtidigt hålla i minnet att umgänget och kamratstödet är det mest centrala på ett familjecafé.

BÄTTRE INFORMATIONSSPRIDNING FÖR ATT NÅ UT TILL FAMILJERNA – Familjecaféförfrågan 2014 lyfte fram betydelsen av att marknadsföra familjecaféerna via olika kanaler så att alla intresserade får vetskap om verksamheten. Sedan dess har verksamheten getts mera synlighet i sociala medier och information om familjecaféerna har regelbundet skickats ut till de svenskspråkiga rådgivningarna via de hälsonätverk som Folkhälsan upprätthåller. Trots detta uppger majoriteten av deltagarna som besvarade förfrågan 2019 att de fick veta om familjecaféet via vänner och bekanta. Endast 16% hade fått informationen via rådgivningen och 11% hade hittat det lokala familjecaféet via Folkhälsans webbsida. För att nå ut till nya deltagare så behöver vi bli ännu bättre på att sprida informationen och på så vis nå ut till familjerna. Redan nu hjälper familjecafékoordinatorerna till med att marknadsföra familjecaféerna, men i rapporten framkommer det att ledaren skulle behöva mera stöd då informationen om familjecaféet ska spridas, det kan handla om att hjälpa till med att t.ex. annonsera på sociala medier. Det kunde också vara bra att från organisationens håll synliggöra familjecaféverksamheten och dess hälsofrämjande betydelse. Som ett förslag kunde en kort film skapas om familjecaféverksamheten.

UTNYTTJA FAMILJECAFÉET SOM INKÖRSPOINT TILL FOLKHÄLSAN – Familjecaféet är för många familjer den första beröringspunkten med Folkhälsan. En möjlighet till vidareutveckling är att, starkare än hit tills, utnyttja familjecaféet som en kanal för att rekrytera nya medlemmar och för att berätta om Folkhälsans verksamhet i övrigt. Vi har skäl att tro att det både bland familjecafédeltagare och –ledare kan finnas personer som gärna skulle vilja gå med i en lokal Folkhälsan förening eller engagera sig i någon annan av Folkhälsans verksamhetsformer, bara de skulle känna till verksamheten bättre. Bland de deltagare som besvarat förfrågan var endast 34% medlem i en Folkhälsan förening. Lokalföreningar behöver uppmärksammas på möjligheten att besöka familjecaféet och berätta om sin verksamhet och vilka förmåner man har som medlem. Ledarna borde också få mera information om detta för att kunna motivera och informera deltagarna. Det här är något vi tänker fokusera på under hösten 2021 och under år 2022.

